

Halina Śledzik-Kamińska

Niedów, gm. Zgorzelec, woj.
jeleniogórskie. Stanowisko 1

Informator Archeologiczny : badania 19, 137-138

1985

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Z przebadanego fragmentu wydobyto prawie 480 ułamków różnych form naczyń, w tym 64 wylewy, 366 z partii brzuśców i 20 den. Głównie pochodzą one z naczyń ręcznie lepionych i słabo górą obtaczanych. Reprezentują naczynia o kształcie jajowatym, dość dużych rozmiarów, o kształcie beczułkowatym, dwustożkowate, baniaste większych i mniejszych rozmiarów. Niektóre fragmenty bogato zdobione pasmami linii zygzakowatych i falistych, poziomymi brzdami, stempelkami i kombinacjami poszczególnych wątków. Dwa przeważnie grube bez wyodrębnionej stopki i ze stopką. Na kilku ślady odcisków osi koła. Z przedstawionego układu nawarstwień można wnosić, że możemy tu mieć do czynienia z dwoma fazami osadniczymi.

Osada położona na zapleczu grodu w Kłopotowie, po przeciwnej stronie rzeki była z nim ściśle związana. Możliwe, że wiąże się ona z cmentarzyskiem kurhanowym po przeciwnej stronie Parsęty w Kłopotowie /stan. 2/, a także wzmiankowanym płaskim cmentarzyskiem w Lejkowie /stan. 2/, dawna nazwa Lyków, nie zlokalizowanym jeszcze ściśle w terenie.

MAJDAN NOWY, gm. Wojsławice
woj. chełmskie
Stanowisko 1

patrz
neolit

MIELNIK
woj. białostockie

patrz
późne średniowiecze

MOROCZYN, gm. Hrabieszów
woj. zamojskie
Stanowisko 25

patrz
okres wpływów rzymskich

NAROJKI, gm. Drohiczyń
woj. białostockie
Stanowisko 1 "Mogilki"

Państwowe Muzeum Archeologiczne
w Warszawie

Badania prowadziła mgr Ludgarda Długopolska i mgr Andrzej Piotrowski. Finansował KZA na woj. białostockie. Trzeci sezon badań. Cmentarzysko z grobami w obudowie kamiennej /XII-XIII w. /.

Prace koncentrowały się przede wszystkim na arach 4, 6 i 11. Odkryto 23 groby. Część grobów, tak jak w latach ubiegłych, uległa dużemu zniszczeniu przez wytieranie kamienią bruków i obudów lub przez głębokie wkopy. Dotyczy to grobów płytkich oraz grobów głębokich. Wszystkie groby zorientowane były po osi E-W z większym lub mniejszym odchyleniem na północ i południe. Zmarli w nich pochowani składani byli głowami w stronę zachodnią, jedynie pochowane w grobie 49 małe dziecko głową skierowane było w stronę wschodnią.

Na ogólną liczbę 23 grobów tylko sześć posiadało wyposażenie. Do "bogato" wyposażonych grobów zaliczyć należy grób 55. Pochowana w nim kobieta wyposażona była w 2 pierścionki brązowe, zausznikę brązową, 3 kabłączki brązowe oraz 6 kabłączków cynowych i noż żelazny. Poza tym odkryto 4 noże żelazne, kołko żelazne, 2 kołki brązowe, 2 pierścionki, 2 zauszniki brązowe oraz fragmenty silnie skorodowanych kabłączków cynowych i paciorki szklane. Ogółem na cmentarzysku odkryto 67 grobów.

Zabytki znajdują się obecnie w PMA.

Badania będą kontynuowane.

NIEDOW, gm. Zgorzelec
woj. jeleniogórskie
Stanowisko 1

Wojewódzki Ośrodek
Archeologiczno-Konserwatorski
we Wrocławiu

Badania prowadziła mgr Halina Śledzik-Kamińska. Finansował WKZ w Jeleniej Górze. Drugi sezon badań. Grodzisko z IX-XI w.

Kontynuowano badania we wnętrzu grodziska. Ogółem przebadano powierzchnię ok. 2 arów. Stwierdzono obecność zabudowy przywalnej oraz "bruku" kamiennego na majdanie. Na stropie calca odkryto 3 jamy gospodarcze, i ziemiankę o charakterze mieszkalnym /przy północno-zachodnim odcinku wału/ oraz 1 obiekt ziemny, zbadany częściowo /przy południowo-wschodnim odcinku wału/. Jama nr 1, o wymiarach 0,75 x 0,75 m zagłębiona była w całość na 0,40 m. W pobliżu tego obiektu odkryto 4 jamy po słupach stanowiące pozostałości po zadżaszniu. Jama nr 2, o wymiarach 0,6 x 1,2 m zagłębiona była w całość na 0,15 m. Jamy w przekroju pionowym miały kształt niecki. Wypełnisko stanowiła ciemna próchnica z drobnymi kamieniami. W stropie wypełniiska jamy nr 1 znajdowały się 2 duże głązy zamykające prawie całkowicie otwór. Obiekt nr 3 stanowił wstępną część ziemianki kształtu prostokątnego o wymiarach: 5,0 /N-S/ na 4,0 m /E-W/, zagłębionej w całość do 1,25 m, z boku krótszej ściany południowej znajdowało się wejście do budynku, o szerokości 0,90 m i 1,2 m długości, zagłębione w całość do 0,20 m. Ściana wschodnia oraz zachodnia w części wstępnej obudowane były warstwą izolacyjną: gliny z piaskiem, zaś w części przyziemnej ściany wzmocnione

były okładziną kamienną. W ziemiance wyróżniono 2 poziomy użytkowe. Starszy z nich z paleniskiem o wymiarach: 1,7 x 2,0 m zagłębionym w kotłince na głębokość 0,30-0,35 m, zbudowano z kamieni. Zlokalizowane było pod ścianą wschodnią obiektu. Palenisko otaczała warstwa próchnicy z piaskiem, o miąższości do 0,70 m. Później młodszy w postaci syplonej próchnicy o miąższości 0,20-0,40 m wystąpił w stropie obiektu, także z paleniskiem przy ścianie wschodniej.

Zawartość kulturową obiektów stanowiła ceramika, kości zwierzęce, pojedyncze grudy polepy. Ceramika z obiektów oraz z warstwy kulturowej była zróżnicowana technologicznie: grupa starsza datowana jest na IX-X w., grupa druga koniec X, XI w. Dość liczną grupę stanowią wśród zabytków z żelaza elementy uzbrojenia. Są to: przepalony grot włóczni z okrągłą tulejką, ze zniszczonym liściem, grot strzały z trzępieniem i z liściem o sylwetce romboidalnej, w części dolnej pogrubiony, zakończenie zaznaczone jest wałeczkiem poprzecznym /typ III wg typologii A. Nadolskiego/. Drugi egzemplarz to grot bełtu kuszy z czworoboczną tulejką i kolcem /typ I wg typologii A. Nadolskiego/. Jedną z ostróg żelaznych reprezentuje wg typologii Z. Hilsnerówny typ I, odmianę 1, datowana jest na X do I poł. XI w. Ostroga druga także z żelaza należy najprawdopodobniej do II gr. technicznej odmiany B /wg typologii J. Żaka/. Datowana jest na IX w. W bieżącym sezonie badawczym odkryto 16 sztuk podkowiazków z żelaza. Zabytki najczęściej odkrywane były w pasie przywalnym warstwy kulturowej oraz na bruku kamiennym.

Z dotychczasowych obserwacji wynika, że gród zamieszkiwany był w dwu fazach. Faza starsza reprezentowana jest przez obiekty nr 1, 2, 3 i datowana na IX, X w. /początek/. Druga faza - strop warstwy kulturowej - obiektów dotychczas nie odkryto, datowane jest na schyłek X i początki XI w. W XI w. gród został zniszczony pożarem i potem już nie był zamieszkały.

Materiały źródłowe znajdują się w WKZ w Jeleniej Górze.

Badania będą kontynuowane.

OBKĄS, gm. Kamień Krajeński
woj. bydgoskie

Uniwersytet Łódzki
Katedra Archeologii

Badania prowadził mgr Aleksander Andrzejewski i mgr Maciej Trzciniński /autor sprawozdania/. Finansował Uniwersytet Łódzki i Uniwersytet Warszawski w ramach problemu "Wisła". Drugi sezon badań. Osada wczesnośredniowieczna /IX-XIII w. /.

Badania skoncentrowano w północno-zachodniej części osady, wyznaczając do badań teren o ogólnej powierzchni 650 m². W trakcie badań uchwycono północno-zachodni kraniec osady oraz jej część północną. Odkryto, częściowo, trzy obiekty mieszkalne oraz pięć jam. Jeden z obiektów mieszkalnych posiadał podpiwniczenie. Chronologię obiektu wyznaczono materiałem ceramicznym na IX-XIII w. Obok licznie znalezionych fragmentów ceramiki wykopowano także noże żelazne, okucia żelazne i przęślik. W południowo-wschodniej części badanej powierzchni natrafiono na ułamki ceramiki neolitycznej /kultury pucharów lejkowatych/.

Badania będą kontynuowane w przyszłym roku.

ORLE, gm. Mrocza
woj. bydgoskie
Stanowisko I.

patrz
okres balazacki

OSTROŁĘKA
Grodziako "Stare Miasto"
osada przyrodowa

Wojewódzki Konserwator Zabytków
w Ostrołęce
Towarzystwo Przyjaciół Ostrołęki

Badania prowadził mgr Marian Majka. Finansował WKZ w Ostrołęce. Pierwszy sezon badań po przerwie. Osada przyrodowa - wczesne średniowiecze i średniowiecze /2 poł. XII-XIV w. /.

Prace prowadzone były we wschodniej części przyrodowej. Wykop, długości 13 m i szerokości 2,5 m usytuowany wzdłuż kierunku wschód-zachód stykał się profilem zachodnim z wykopem nr 3, przez badany w latach ubiegłych. Profil wschodni odległy był o 1 m od skarpy opadającej ku starorzeczcu Narwi. Łącznie przebadano 32,5 m². Osada usytuowana jest na poziomie około 210-220 cm poniżej najwyższego punktu na koronie grodziska /przyjętego jako punkt "0"/. Bezpośrednio pod humusem zalega warstwa przemieszanej czarnej ziemi z nielicznymi obiektami nowożytnymi i późnośredniowiecznymi. Warstwa ta oznaczona jako Nr I o miąższości od 10 do 15 cm miała charakter jednolity na całym wykopie z wyjątkiem narożnika północno-zachodniego, gdzie odsłonięto reszki obiektu mieszkalnego z glinianym tokdem i ceramiką z końca XIV i początku XV w. Była to ceramika "siwa"-toczona na kole oraz drobno polamane kości zwierzęce. Na pozostałym obszarze w warstwie tej natrafiono na ceramikę analogiczną do ww., kości zwierzęce i pojedynczy gwóźdź żelazny.

Warstwa nr II, zalegająca od poziomu od -230 do -265 cm, charakteryzowała się intensywnie czarną ziemią ze śladami spalenizny i węglakami drzewnymi. Znalaziona w niej ceramika świadczy, że tę fazę zabudowy datować można na XIII w. Natrafiono na ślad obiektu mieszkalnego, ponadto znaleziono kilka gwóźdź